

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala**Päivämäärä: 11.10.2021****Täyttöohje**

- Ennusteen päähuomioista kirjoitetaan yksi, yhtenäinen teksti ensimmäisen otsikon alle. Lisäksi riskeistä ja koronan palautumisesta tulee omien otsikkojensa alle tekstit
- Kirjoitathan jokaisesta kohdasta lyhyen ja informatiivisen tekstin, jossa on olennaisimmat päähuomiot

Ennustekauden keskeisimmät muutokset ja poikkeamat talousarvioon (ja toimintasuunnitelmaan) määrärahoihin, tavoitteisiin, strategian toteuttamiseen ja suoritteisiin sekä niiden johdosta käynnistetyt johtamistoimenpiteet

Verrattuna vuoden 2021 valtuuston 9.12.2020 hyväksymään talousarvioon toimiala tulee ennusteen mukaan alittamaan tulotavoitteensa 6,2 miljoonalla eurolla. Menojen ennustetaan toteutuvat talousarvion mukaisesti. Toimintakatteen ennustetaan alittuvan 6,2 miljoonaa euroa.

Valtuuston 16.6.2021 tekemään päätökseen nähden, toimialan katteen ennustetaan olevan 1,6 miljoonaa euroa (0,8 %) parempi kuin valtuuston myöntämä katteen alitusoikeus. Tästä tulojen alitus on 0,1 miljoonaa (0,4 %) ja menojen alitus 1,7 miljoonaa euroa (0,7 %). Tulojen menetys johtuu siitä, että toimipaikat ovat olleet kiinni tai rajoitetusti auki. Menosäästöt ovat syntyneet toimipaikkojen ylläpitokuluissa, lisäksi toiminnan volyymin pieneneminen näkyy säästöinä palkoissa ja palvelujen ostoissa.

Koronapandemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi toimipaikat ovat olleet alkuvuoden joko kiinni tai rajoitetusti auki. Koronatilanne aiheuttaa epävarmuutta myös kulttuurin ja vapaa-ajan palveluiden tulojen kertymään loppuvuoden aikana. Jo nyt on nähtävissä, että asiakkaiden palaaminen palvelujen pariin on ennakoitua hitaampaa. Toimiala torjuu riskiä vahvistamalla yhteisiä myynnin toimintojaan, kehittämällä hinnoitteluaan ja suuntaamalla digitalisaatioinvestointeja hankkeisiin, joiden voidaan ennakoida vähentävän menoja, kasvattavan palvelujen käyttöä tai lisäävän tuloja.

Investointien ennustetaan alittuvan talousarvion 0,5 miljoonaa euroa. Laitosavustusten ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Tapahtuma- ja kulttuuritoimijoiden elpymisen tukemiseksi palvelujen ostojen määrärahaa kohdennetaan talousarvion sisällä yhden miljoonan euron verran ostoihin, joilla tuetaan tapahtumien sisältöjen tuotantoa ja terveysturvallisuutta. Tämän lisäksi toimiala jakaa 3,5 miljoonaa euroa enemmän avustusta kulttuuri- liikunta ja nuorisopalvelujen kumppaneille koronasta aiheutuneiden haittojen vähentämiseksi.

Koronapandemian johdosta fyysisten käyntikertojen määrän ennustetaan alittuvan tavoitteesta 8,4 miljoonalla (60,7 %). On vaikea ennakoida, miten asukkaiden terveysturvallisuuden kokemus vaikuttaa palveluiden käyttöön, vaikka rajoituksia on purettu. Toimialalla seurataan palveluihin hakeutumisen tilannetta ja painotetaan viestinnässä ja markkinoinnissa niitä palveluja, joilla voidaan nopeimmin kasvattaa asiakasvolyyymiä. Poikkeustilanteessa toimiala on panostanut etäpalveluihin, joten digitaalisten käyntikertojen ennustetaan ylittävän tavoitteesta 2,8 miljoonalla (117,9 %). Toimialalla jatketaan panostusta digitaalisesti toteutettaviin sisältöihin ja kerätään näistä suoritteet.

Toimialan sitovien tavoitteiden ennustetaan toteutuvan, joskin koronapandemia on viivästyttänyt erityisesti fyysisiä kontakteja ja osallistavaa toimintaa vaativien toimenpiteiden toteuttamista. Kaikki toimenpiteet kuitenkin edistyvät hyvin.

Toimialan henkilöstömäärän ennakoidaan olevan talousarvion mukainen, tosin henkilöstön lähtövaihtuvuus on kasvanut kaikissa palvelukokonaisuuksissa. Lisäksi poikkeustilanne on aiheuttanut haasteita henkilökunnan jaksamiselle. Toimialalla vahvistetaan työnantajamielikuvaa potentiaalisille uusille osajille ja vahvistetaan toimialalle jo työskentelevien osajien sitoutumista tukemalla henkilöstön jaksamista, puuttamalla ennakoitujen työn sujuvuushaasteisiin ja resursoimalla henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja uudistumiseen. Rekrytointia

tukevia toimenpiteitä painotetaan erityisesti pula-alojen henkilöstön saatavuuteen sekä jatketaan oikea-aikaista ja monikanavaista sisäistä viestintää.

Arvio tavoitteisiin (sitovat ja muut), palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä (strategia, talous ja toiminta) ja epävarmuustekijöistä.

Taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen kohdistuvat riskit

- Koronapandemian johdosta kulttuurin ja vapaa-ajan palveluiden tulojen kertymä loppuvuoden aikana epävarmaa: haastavaa ennakoida, miten asiakkaat palaavat palveluihin.
- Sähkön ja kaukolämmön hinnannousu voi lisätä menoja ennakoitua enemmän.

Toiminnan ja tavoitteiden saavuttamiseen kohdistuvat riskit

- Korona on aiheuttanut henkilöstölle ja erityisesti esihenkilöille runsaasti ylimääräistä työtä, tämä on vaikuttanut työhyvinvointiin heikentävästi.
- Koronapandemian aikana fyysistä kontaktia vaativien kehittämistoimenpiteiden aloittaminen on viivästynyt. Asukkaiden osallistaminen toimintojen suunnitteluun ja kehittämiseen on poikkeustilanteessa hankalaa, etenkin ikäihmisten osalta.

Ekosysteemin toimintaedellytyksiin kohdistuvat riskit

- Koronapandemia on heikentänyt hyvinvointia erityisesti lapsilla, nuorilla, vieraskielisillä ja ikääntyneillä.
- Koronapandemian vaikutukset tapahtumiin ja avustettaviin yhteisöihin jatkuvat ainakin vuodelle 2022 ja mahdollisesti myös pidemmälle. Kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita tuottavat yhteisöt ja yritykset voivat ajautua taloudellisiin ja toiminnallisiin ongelmiin. Tämä aiheuttaa esim. avustamisen kasvavaa tarvetta.

Koronakriisistä palautuminen ja palautumisen toimenpiteet

Toimiala varautuu koronakriisistä palautumiseen toimipaikkojen ja palvelujen avaamisella sekä sitovien tavoitteiden ja tuloskorttitavoitteiden toimenpiteillä.

Ikäihmisten mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön parannetaan yhteistyössä laajan, toimialat ja sektorit ylittävän toimijaverkoston kanssa. Kaikki ikääntyneille kohdennetut toimenpiteet saadaan käynnistettyä uudelleen lokakuun aikana ja edistyvät hyvin. Valtionperintörahoilla toteutettavat ikääntyneiden kulttuuritoimintaa edistävät hankkeet ovat käynnistymässä.

Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia parannetaan laajentamalla harrastustarjontaa ja lisäämällä kohdennettua viestintää. Kevään toimenpiteiden toteuttaminen viivästyi poikkeustilanteen vuoksi. Viivästyksestä huolimatta kevään aikana käynnistyi 68 harrastusryhmää 21 peruskoululla. Syyslukukaudella harrastustarjontaa koulupäivien yhteyteen on toteutettu kaikilla kaupungin kouluilla yhdessä kumppaneiden kanssa. Keväällä kerättyjen palautteiden lisäksi syyskaudella toteutetaan kaksi palautekierrosta.

Palvelustrategiatyön toimenpiteet saadaan toteutettua suunnitellusti, vaikka työ on laaja ja haastava.

Syyskaudella laaditaan kumppanikeskusteluiden avulla palvelukokonaisuuksien työnjakoesitykset yhdessä ekosysteemin kanssa, joita työstetään palvelustrategioiksi. Palvelustrategia valmistuu lautakunnan päätöksentekoon marraskuun lopussa.

Tilavaraukskokonaisuuden kehittäminen etenee lähes aikataulussa. Hankkeessa kehitetään tilavarauksprosesseja ja lisätään Varaamoon kuvattujen tilojen määrää. Kevään aikana on varauduttu kokoontumisrajoitusten lieventämiseen mm. pilottikokeiluin ja teknistä varaustenhallintaa kehittämällä. Syyskauden aikana Varaamoon lisätään varattavien tilojen määrää tavoitteen mukaisesti.

Tapahtuma-alan palautumista tuetaan vahvistamalla kaupungin omaa tapahtumatoimintaa kasvattamalla palveluostoja, vahvistamalla tapahtumakumppanuuksia, tekemällä tapahtumat terveysturvallisesti ja helpottamalla kaupunkitilan käyttöä. Kansalaistoimijoita tuetaan lisäävustuksen turvin.